

פֶּרֶק ראשון

שַׁבַּת אַחֲרוֹנָה

"הוֹדַעַה לְתִרְיַסַר יְלָדֵי קִיסָר! מִי שְׁמַתְפֹּנוֹן לָלֶכֶת לְבֵית הַכְּנִסָּת הַבֶּקֶר, צָרִיךְ לְהִתְיַצֵּב לִיד דֹּלֶת הַכְּנִיסָּה בַּדָּקָה הַקְּרוֹבָה! אֲנִי חוֹזֵר. מִי שְׁמַתְפֹּנוֹן לָלֶכֶת לְבֵית הַכְּנִסָּת הַבֶּקֶר, צָרִיךְ לְהִתְיַצֵּב לִיד דֹּלֶת הַכְּנִיסָּה בַּדָּקָה הַקְּרוֹבָה!" כֵּן קָרָא אַבָּא קִיסָר בְּבֶקֶר שַׁבַּת אֶחָד, בְּקוֹל רֹם, כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד בְּפֶתַח חֲדָר הַמְּגוּרִים. הָיוּת שְׁהִבִּית לֹא הָיָה גְדוֹל כָּלֵל, הוּא נָדַע שֶׁקָּרִיאָתוֹ הַגִּיעָה לְאַזְנֵיהֶם שֶׁל כָּל הַיְלָדִים. וְהִתְגוּבוֹת אֵין הִחֲלוּ לְהִשְׁמַע עַד מְהֵרָה.

"אַבָּא, חֲכֵה לִי!" הִתְחַנֵּן מוֹיֶשֶׁי בֶּן הַתִּשְׁעָ מִרֹּאשׁ גֶּרֶם הַמַּדְרָגוֹת שֶׁהוֹבִילוּ אֶל הַגֵּג, בּוֹ שָׁכַן חֲדָר הַבָּנִים.

"עוֹד רָגַע, אַבָּא, אֲנַחְנוּ מְזַדְּדוֹת," נִשְׁמַע קוֹלָהּ שֶׁל בִּרְכָּה, הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּבָנוֹת מְשַׁפַּחַת קִיסָר, מִחֲדָר הַבָּנוֹת, הַמִּשְׁתַּף לָהּ וְלַחֲמִשׁ אַחֵיוֹתֶיהָ, בָּנוֹת הַחֲמִישִׁיָּה.

לְאַבָּא קִיסָר הָיְתָה סִבְלָנוּת לֹא גָבוּל, וּבִתּוֹר אָב לְשָׁנִים-עֶשְׂרִי יְלָדִים נִמְרָצִים וּבַעֲלֵי אִפִּי תוֹסֵס, זֶה וְזֶה הָיָה דֹּבֵר חָשׁוֹב וְנֶאֱרָךְ

ביותר. הבעיה היחידה הייתה שבמשפחה בת שנים-עשר ילדים – שבביתה רק חדר אמבטיה אחד – צריך היה לחכות המון זמן שכלם יהיו מוכנים ליציאה. כמעט כמו לחכות לקיץ כשלוה השנה אומר שפעת רק חדש שבט! היות שקשה היה מאד להצטייד במדה גדולה עד כדי כך של סבלנות, היה הפתרון היחידי, עליו יכלו בני המשפחה לחשב, לעבר לדירה גדולה יותר. וזה בדיוק מה שעמדה משפחת קיסר לעשות ביום המחרת.

"אבא?" שרה'לה משכה בטליתו של אביה מאחור. "אני יכולה לבוא גם?"

"שרה'לה, את הראשונה שלבושה ומוכנה לצאת!" התפעל והתפעל אבא קיסר. "איך הצלחת להתארגן כל כך מהר?" "ישנתי עם הבגדים," אמרה בת השלש וחיכה במתיקות. "ומי קשר לך את נעלי השבת שלך?"

"אמא... אתמול לפני שבת!" צחקקה שרה'לה בשובבות. "נו, לזה בדיוק קוראים חשיבה יצירתית. אם מתלבשים מהלילה וישנים עם הנעלים, אפשר לצאת בבקר מהבית במהירות הבזק. בצורה כזו, את עוד תגיעי רחוק, שרה'לה." "מה?"

אבא קיסר נהג תמיד לדבר אל ילדיו – אפלו אל הקטנים שבהם – כמו אל מבגרים. היו פעמים שהם הבינו אותו והיו פעמים שלא. בכל מקרה, הוא תמיד היה שמיח להסביר כל מה שבקשו ממנו. הוא היה תלמיד חכם ידוע, שעשה לילות כזמרים בלמוד תורה ובמסירת שיעורי תורה, אך יחד עם זאת היה משוחח רבות וארכות עם ילדיו בכל נושא שענין אותם. "התכונתי להגיד, שפשוטים להצליח לעשות כל מיני דברים, צריך לחשב איך יהיה

הכי קל ונהכי מהר לעשות אותם, ואת מצאת את הדרך להיות זריזים בבקר. אבל אני לא כל כך בטוח שאמא תתלהב מהדרך הזו, כמוני."

הוא נטל לשרה'לה ידים בכיור הקטן שבפרוזדור, כשמכוון המדרגות המובילות אל הגג נשמע קול פסיעות מהיר. "הנה אני, אבא! אני מוכן ללכת!" התנשם והתנשף דני בן החמש.

"אתה בטוח שאתה מוכן ללכת לבית הכנסת?" אבא קיסר הרים גבה בתמיהה. "ואיפה הכפה שלך?"

דני משש את ראשו. "שרה! איפה הכפה שלי? שוב פעם שמת אותה על הראש של הבבה שלך?"

שרה'לה הקטנה התחבאה מאחורי אביה והציצה משם אל אחיה הזעם.

"הוי, אבא!" קרא דני בתסכול. "כל פעם שאני מאבד את הכפה שלי, שרה לוקחת אותה בשביל הבבות שלה!"

"אתה צודק, דני. היא לא צריכה להיות על הבבה. היא צריכה להיות על הראש שלך."

"אבל אני לא יודע איפה היא!" ילל דני.

"כדאי שתנסה לחפש בחדר שלך לפני שתאשים את אחותך הקטנה. אצלנו בבית אין האשמות. ואנחנו גם לא לוקחים דברים ששייכים לאחרים, נכון?" את השאלה הזו הפנה אבא קיסר לשרה'לה.

"חס ושלום!" אמרה שרה בצדקנות, כשהיא חוזרת על המלים ששמעה פעמים רבות מאמה.

"יפי. כעת, איפה כל יתר הגדוד שלי?"

ברגע זה נפתחה דלת חדר הבנות בחבטה, ומתוכה נפלטו אל

הפרוֹזדור הצר חמש בנות בנות 11 שהצטרפו אל טור הממתנים, שפָּלַל את אבא קיסר, את שְׂרָה'לה ואת דָּני. היו אלה רבקה, יוכבד, זֶהבָה, דינה ותקנה – חמישית קיסר המפרסמת.

כל מי שנתקל בהן שאל איך זה שהן לא דומות בדיוק זו לזו. והן תמיד היו מסבירות, שחמשה ילדים שנולדו ביחד לא חביבים להיות דומים זה לזה כמו תאומים זהים. ואכן, כל אחת מהבנות הייתה שונה מאחיותיה, כך שקל היה מאד להבחין מי זו מי.

בתור הגדולה שבבנות החמישה – זו שנולדה חמש דקות שלמות לפני הבאה אחריה – הייתה רבקה המנהיגה הבלתי מכתרת של החבורה העליזה הזו. שערה החום החלק היה אסוף תמיד בחצי-קוקו פשוט, ופוני ה"מקלות" שלה הגיע עד המשקפים שהרכיבה על עיניה. היא דאגה שאחיותיה תמיד יהיו "בסדר" ויעשו את המטל עליהן, ממש כאלו הייתה אמא שלהן.

יוכי (אפלו המורות לא קראו לה יוכבד) הייתה התוססת והנמרצת מבין החמש וגם הנמוכה והרזה שביניהן. יוכי, בעלת העור הבהיר והשער הקצר והשחר כפחם, הייתה בדרך כלל המלח המתכנן מאחורי כל הרפתקה ותעלול שהתרחשו ברדיוס של חצי קילומטר ממנה.

לזהבה – הגבוהה שבבנות החמישה – קראו כלם "הבת היחידה של המשפחה", ולא בכדי. לזהבה הייתה יכולת בלתי רגילה להשיג כמעט תמיד את רצונותיה, אפלו במשפחה ברוכה כזו. שערה השחר, החלק והמבריק, תגי הפנים היפים שלה וגמות החן שבלחייה הפכו אותה המעמדת הודאית לכל תפקיד ראשי בהצגות בית הספר.

דינה הייתה "התאומה" של זהבה במראה החיצוני. אלו לא היו

שונות כל כך באפיון, נתן היה בהחלט להתבלבל ביניהן. דינה היתה הטפוס החושב והרציני ביותר בחמישיה, ופעמים רבות התנהגו כל בנות החמישיה בהתאם לעקרונות המוסריים המרוממים שלה.

אחרונה חביבה היתה תקוה, הקטנה שבבנות החמישיה, שנולדה עזרת בעין אחת ובעלת אחוזה ראיה מעטים בעינה השניה. אף על פי שמה שהנחה אותה בחיי היום יום שלה היו חושי השמיעה והמשיש והרבה דמיון על איך שהעולם נראה, תקוה לא הפסיקה להדהים אנשים בעצמאותה ובבטחונה העצמי. היא אפלו קלעה את שערה הארוך בצבע הדבש, בכל בקר, בכחות עצמה, ולא לסתם צמה פשוטה, אלא לצמה סינית מקפלת למטה – לא פחות מכך. הדבר היחידי אותו לא יכלה תקוה לסבל היה רחמים. פעמים רבות היתה מוכנה להתאמץ מעל ומעבר למה שגדרש מאדם רגיל, רק כדי להוכיח שהיא מסוגלת להסתדר בכחות עצמה. ובדרך כלל, אכן הצליחה בכך.

"שבת שלום, אבא!" אמרה רבקה בנעימה, משמשת, כרגיל, בדוברת של בנות החמישיה.

"שבת שלום, אבא!" נשמע גם קולה העמק והחזק יותר של ברכה. ברכה היתה תלמידת כיתה ח' והתאמצה רבות כדי להבדיל את עצמה מבנות החמישיה, שמשכו כל כך הרבה תשומת לב מבלי להתאמץ כלל. היא היתה גאה מאד להיות "סגנית אמא" ולקחה על עצמה ברצינות רבה את האחריות על העזרה בבית.

"שבת שלום לכלם," אמר אבא קיסר בחיוך רחב ובעלזיות. דני הצטרף לחבורה גם הוא, כשהפעם הכפה על ראשו.

הילדים הסתדרו לפי סדר הגילים לפני אביהם, שעבר ביניהם ובדק את הופעתם.

"יפי, יפי, טוב מאד, יפי, טוב מאד..." אמר אבא קיסר והנהן תוך כדי בדיקת הסדר והנקיון של בגדיהם, ידיהם ופניהם. ולפתע הוא נעצר. "מישהו חסר כאן," הוא אמר וגרד את פדחתו, כך שכוּבְּעוּ זז קדימה ואחורה בצורה מצחיקה. הילדים חיכו.

"אני כבדדד יורדד!" נשמעה לפתע קריאתו של חזקי בן השמונה, ויחד אתה נשמעו טפיפות רגליו על המדרגות. "אני רק מחפש את הנעל השנייה שלי. חכו לי בבקשה, אבא!"

"טוב, נתן לך עוד שתי דקות," הרגיע אבא קיסר את חזקי, שהתרוצץ בקדחתנות, בגרבו בלבד, בין חדר המגורים לפנת האכל, מחפש את נעלו החסרה מאחורי הספה ומתחת לשלחן.

בחיוכו העליון, בלחיי העגלגלות ובשערו הכהה, דמה חזקי לאביו. אבל שלא כמו אבא קיסר, היה חזקי פזיז ונמהר בהתנהגותו וזכה לא פעם לגערות ולענשים קלים מצד הרבה שלו בחדר, שהשתדל להרגיל אותו להיות מתון יותר ולחשב לפני מעשה.

רגעים מספר אחר כך יצא חזקי מהמטבח כשחיוף רחב שפוף על פניו והכריז: "מצאתי אותה! היא היתה מתחת למקרר. תנו לי רק לנעל אותה..."

בדיוק אז הגיעה אמא קיסר בצליעה למקום שבו נצבו אבא והילדים, כשמקל הליכה בידה האחת ואהובי התינוקת בזרועה השנייה. אמא קיסר שברה את רגלה שבועות אחדים קדם לכן, לאחר שהתגלגלה מכל המדרגות המובילות אל קומת הגג, שבה

היה חדר הבנים. הרופאים אמרו שיקח לה עוד זמן מה עד שהרגל תשוב לאיתנה והצליעה תעלה לחלוטין.

"כלכם נראים כל כך יפה! איך זה שאתם מתארגנים לצאת עם אבא לבית הכנסת תוך זמן קצר כל כך, בעוד שלי לוקח יותר משעה כל בקר לארגן אתכם ליציאה למודים?" היא הקניטה אותם.

"אבל אמא, היום יום מיוחד כל כך," טענה יוכי. "איך אפשר להשוות את היום הזה לסתם יום רגיל של למודים?"
 "ממש לא להאמין," דיגי נענעה בראשה. "השבת האחרונה שלנו כאן בבית!"

אבא ואמא קיסר החליפו ביניהם מבט מלא משמעות. היו במבט הזה רגשות מערבים – הקלה, עיפות, התרגשות וסוד משותף.
 "אני מוכן, אבא," הכריז חזקי ונעמד במקום הראוי לו מבחינת גילו – בין מוישי לדני.

"ומי אתה?" שאל אבא קיסר בהלצה.

"חזקי!" הזכיר בן השמונה לאביו בחיוך מלא הנאה.
 היה זה משחק קבוע שבו שחק אבא קיסר עם ילדיו. בכל פעם שהמשפחה יצאה ביחד למקום כלשהו, הוא נהג לשאל אחד או שנים מילדיו לזהותם – "רק כדי להבטיח שהם לא מתחזים," כך היה מסביר בבדיחות הדעת.

"הוי, הלואי שאצליח להביא את הילדים האלה לבית הכנסת ולהחזיר אותם הביתה משם, מבלי לאבד אף אחד מהם!" קרא אבא קיסר בדרמטיות.

וכך, בשורה, יצאו כל הילדים אחרי אביהם והחלו לרדת במדרגות. אבל לא הספיקו להגיע רחוק...

"עצר!" קרא אבא קיסר ואותת בידו לכלם, כשהוא עוצר במדרגה הרביעית. כל עשרת הילדים שהלכו מאחוריו נעצרו בבת אחת ונתקלו תוך כדי כך זה בזה.

הוא הסתובב וקרא לעבר אשתו שנצבה בפתח. "שושנה?"

"כן?"

"לא צריך להיות כאן עוד אחד? בן? בערד? בגבה הזה?" הוא הרים את ידו עד מעל לכתפו. "בחור די גדול, אם אני זוכר נכון..."

"כן, בהחלט. אתה מתכוון לאשי שלנו."

אבא קיסר חיד כשניצוץ של שובבות בעיניו.

"אתה זוכר את אשר, אבא?" המשיכה אמא קיסר במשחק. "הוא היה התינוק הראשון שנולד לנו, לפני כל הטור הזה שהולך מאחוריד." "

"מתי זה היה?"

"לפני שש עשרה וחצי שנים."

אבא קיסר חפש את בנו הבכור בסביבה.

"אשי בישיבה ומגיע הביתה לשבת כל שלשה שבועות," הזכירה לו אשתו. "בשבת הבאה תהיה לו שבת חפשה, והוא יהיה בבית אם ירצה השם."

אבא קיסר העלה על פניו הפעה מבהלת כאלו. "זכרת לספר לו שאנחנו עוברים דירה?! אוי ואבוי! אני מקווה שהוא לא יגיע לכאן בשבוע הבא!"

"אל תדאג," אמרה אשתו בקול מרגיע. "הוא מעדכן בכל הפרטים וידע בדיוק לאן להגיע."

"טוב מאוד. אם כך, בואו נצא לדרך, כדי שנספיק להגיע לתפלה בזמן."

"שבת שלום," קראה אחריהם אמא קיסר והביטה בטור הארץ של הילדים שהלך אחרי בעלה.

לאחר שנעלמו מעיניה, היא חיכה אל התינקת שבזרועותיה. "את יודעת, אהובי, אני בכלל לא מבינה לשם מה אנחנו עוברים לבית גדול יותר," היא אמרה לה בקול רך, כמו שמדברים תמיד אל תינוקות. "הרי לא משנה כמה חדרים יהיו לנו, תמיד נמצא את עצמנו מבליס באותו מקום ברב שעות היום. ככה זה במשפחת קיסר. כלם אוהבים להיות קרוב קרוב ליד כלם!" אהובי גרגרה אל אמה בחזרה, כאלו הסכימה עם כל מלה שלה.